

stvom dobila, o tem ne dvomim, tu je ni treba niti priporočati. Da bo med inteligenco dobila mnogo takih, ki jo bodo hvalili kot zaslužno, to tudi vem, če jo bodo pa tudi čitali, če jim ne bomo trobili, da je dobra in čitanja vredna, pa dvomim. Dobro pa bi bilo, če bi jo čitala posebno inteligenca, ki je navadno bolj malodušna v narodnih vprašanjih, kot ljudstvo, ki veliko večjo vlogo igra pri njej brezplodni vsestranski pesimizem. Tu bo videla, kako se kot svetle iskre svetlikajo v toku velike zgodovine pojavi duševnega življenja našega naroda, gotovo ne manj vredni kot sodobni pojavi narodne osebnosti katerekoli srednjeevropske narodnosti.

Dr. Fr. Stelč.

globoki Turčiji. Toda kmalu se zgodi nesreča: s hudobno taščo dogovorjeni hlapec je belcu sedlo le slabo privezal, nekje se konj spotakne, Breda pade in se smrtno rani v bodalce, ki ga je bila zlobna tašča dala skriti v sedlo. Napol mrtvo jo pripelje ženin na svoj dom, kjer pa nesrečna nevesta še tisti dan izkrvavi; od žalosti umrje tudi ženin. Zdaj se začne tudi tašči blesti v glavi, od hudobe, kakor pravi pesem, da zakliče svatom: »Ženitvanja ste mi pričak'vali, zdaj pa bodete ju – pokopali.« Tako narodna pesem. Pregljava povest pa se ne vrši v turških časih, ampak v naši sedanjosti, in prav nič ne na Turškem, ampak vse v neki hribovski vasici, na Peči, morda tudi tam nad

MIROVNA PALAČA V HAAGU.

Mlada Breda. Povest, spisal dr. Iv. Pregelj. Družba sv. Mohorja, 1913. — Narodno pesem »Mlada Breda« (zlasti kakor jo je slišal peti v idrijskih hribih in jo potem zapisal R. Ledinski) poznate vsi: Mlad Turek, kateremu je njegova hudobna mati umorila že osem nevest, prijahla z velikim spremstvom na Slovensko, snubit mlado Bredo. Ta se snubcev silno ustraši, kajti glas o hudobni tašči je prišel tudi v slovenske kraje. Milo prosi svojo mater, naj je nikar ne dajejo taki tašči v roke, kajti: »Osem žen je sinu umorila — tudi mene bi umoril' utegnila — strupa mi bo v vinu napivala — ga v pogači mi bo ponujala.« Ker ji pa mati le prigovarja in jo tudi pouči, kako bi mogla uiti vsem zasedam hudobne tašče, se Breda slednjič vda. Posadijo jo na iskrega belca, ki ga je nalašč zanjo dala bodoča tašča lepo osedlati, in vsa družba zdrči proti

Idrijo kod. Glavna oseba je pa res hudobna tašča, vdova Katra, v zvezi z malopridnim hlapcem, in res tudi tu deluje strup, toda ... povest se konča z zmagjo preganjane snehe in s smrtjo njene sovražnice, tašče. — Naj sledi tu vsebina: Pred nekako petindvajsetimi leti (pred začetkom naše povesti) je vladal na Peči še svet mir; dve trdni posestvi sta bili ondi in mlada gospodarja-soseda sta si bila prijatelja. Tu pa je vršel mednja Martin Krošnja, star skopuh in krivoprisežnik, iskrico prepira (zaradi neke brvi). Vnela se je pravda; posledica je bila, da sta šli obe posestvi na kant in družini sta morali dol v vas. Takrat sta šla s Peči tudi dva jokajoča otroka, Lipe v eni družini, Ančika v drugi. Toda Lipe je tolažil svojo mamico: »Mati, le nikar ne jokajte. Lipček ne da Peči!« Nedolžni otrok je kazal torej trdno voljo, da si očetovo hišo